

λασε πολύ.

— Ναι, έγώ σιων έδωσα τὸ ψεύτικο δολλάριο, εἶπε τέλος. Μὰ έντελῶς τυχαία... Τὴ στιγμὴ που ἀνοιξα τὴν τσάντα μου, μὲ τὴν πρόθεσι νὰ σᾶς δώσω τὰ χρήματα, που σᾶς χρειαζόντουσαν, εἶδα αὐτὸ τὸ δολλάριο - ρεκλάμα, τὸ δόποιον μοῦ εἶχαν δώσει τὸ ἀπόγευμα σ' ἔνα κατάστημα καὶ τὸ δόποιον εἶχα φυλάξει, κι, ἐγὼ δὲν ξέρω γιατί... Γελούσα προκαταθολικὰ μὲ τὴ σαστιμάρα σας καὶ τὴ ντροπή σας, δταν δ σωφέρ τοῦ ταξί που θὰ παίρνατε, θὰ σᾶς ἔλεγε πώς τὸ δολλάριο σας ἥταν ψεύτικο. Συγχρόνως ὅμως σκέφθηκα πως τὸ ἀστείο μου ἥταν ἐντελῶς ἀκίνδυνο, γιατὶ δ θυρωρὸς τοῦ ξενοδοχείου σας θὰ σᾶς ἔδινε τὰ χρήματα που χρειαζόσαστε γιὰ νὰ πληρώσετε τὸ ταξί... Ποῦ μποροῦσα νὰ φαντασθῶ δτι θὰ τριγυρίζατε τὴν νύχτα γιὰ νὰ παίξετε τὸν ρόλο τοῦ περιπλανωμένου ιππιότου...

Τρεῖς νύχτες ἀργότερα, ὁ Μούλεαν μοῦ τηλεφώνησε δτι τὸ πτῶμα τῆς ἄγνωστῆς μου εἶχε ἀνασυρθῆ ἀπὸ τὸ ποτάμι. Ἀπὸ τὴν ἀνάκρισι που ἔγινε δὲν ἔξακριθῆκε τίποτε ἀπολύτως γι' αὐτὴν. Καμμία ἀπὸ τὶς γυναῖκες, τῶν δποίων ἡ ἔξαφάνισις εἶχε ἀναφερθῆ στὴν ἀστυνομία τῆς Νέας Υόρκης, δὲν τῆς ἔμοιαζε... Κανένας δὲν τὴν ἔζητησε... Καὶ σήμερα ἀκόμα δὲν μπορῶ νὰ καταλάβω πῶς μιὰ τόση ὠμορφη κοπέλλα μπόρεσε νὰ φύγῃ ἀπὸ αὐτὸν τὸν κόσμο, χωρὶς νὰ ἀφήση πίσω της κανένα ἀγαπημένο πλάσμα, που νὰ ζητήσῃ νὰ μάθη τί ἀπόγινε.

‘Η Μύριαμ κι’ ἔγώ παρακολουθήσαμε μαζὺ τὴν κηδεία τῆς. Νοιώθαμε κι’ οἱ δυὸς κάπωια εὐθύνη γιὰ τὸν θάνατό της. ‘Ωστόσο δὲν εἶχαμε κάνει τίποτε τὸ ξενοχό, τίποτε τὸ κακό... ‘Η Μύριαμ εἶχε κάνει σ’ ἔνα φίλο της, σὲ μένα, ἔνα ἀθῶ ἀστείο... ‘Εγώ πάλι εἶχα προσπαθήσει, ἵσως μὲ κάποια ύστεροθυσία μάζα χωρὶς κακία, νὰ σώσω αὐτὴ τὴν κοπέλλα... Μὰ ἀσυναίσθητα, μηχανικά, χωρὶς νὰ ύποψιασθοῦμε κάν τὸ κακό, που κάναμε, τὴν εἶχαμε σπρώξει καὶ οἱ δυὸς μὲ τὰ ἴδια μας τὰ χέρια πρὸς τὴν καταστροφή, πρὸς τὸν θάνατο...

‘Αγ ή Μύριαμ μοῦ εἶχε δῶσει ἔνα ἀληθινὸ δολλάριο, ωχι μόνο θὰ σωζόταν ἡ ζωὴ αὐτῆς τῆς δυστυχισμένης, μὰ δὲν μεταμορφωνόταν ἵσως καὶ ἡ δικῆ μου ζωὴ...

— Εἰνε στιγμές, ἄρχισε νὰ λέη ἡ Μύριαμ, καθὼς φεύγαμε ἀπὸ τὸ νεκροταφεῖο, εἰνε στιγμές που νομίζει κανείς...

— Τι; τὴν ρώτησα.

— Τίποτε... ἀπάντησε. Τίποτε...

Μὰ κατάλαβα πῶς ἥθελε νὰ μιλήσῃ γιὰ τὴ Μούλεαν καὶ γιὰ τὴ θλίψι τῆς ζωῆς σ’ αὐτὸν τὸν ἀλλόκοτο κόσμο.

ANDRE MAUROIS

ΑΝΕΚΔΟΤΑ

ΤΟ ΜΠΑΣΤΟΥΝΙ ΤΟΥ ΜΠΑΛΖΑΚ

‘Ο Πώλ Μπουρζὲ ἔτρεφε πραγματικὴ λατρεία γιὰ τὸν μεγάλο μυθιστοριογράφο Όνορέ ντε Μπαλζάκ. ‘Ως πρὸς τὸ ζήτημα αὐτὸ ἔνας μόνο θὰ μποροῦσε νὰ συγκριθῇ μαζὺ του, δ ὑποκόμης ντὲ Λοθανζούλ, μανιώδης συλλέκτης τῶν ἀντικειμένων που ἀνήκον στὸν Μπαλζάκ. Τὸ κοινὸ μάλιστα ἀντικείμενο τῆς λατρείας τους, εἶχε γίνει ἀφορμή, ὥστε νὰ συνδεθοῦν μὲ στενὴ φιλία δ συγγραφεὺς καὶ ὁ συλλέκτης.

— Μιὰ μέρα, δ Λοθανζούλ ἀναζητοῦσε τὸν Μπουρζὲ σ’ ὅλο τὸ Παρίσι, χωρὶς ώστόσο νὰ κατορθώσῃ νὰ τὸν συναντήσῃ πουθενά. Τέλος, κατὰ τὸ θράδυ, καθὼς ἔμπαινε σ’ ἔνα σαλόνι, εἶδε τὸν νεαρὸ συγγραφέα, που συζητοῦσε μαζὺ μὲ μερικοὺς φίλους του σὲ μιὰ γωνία.

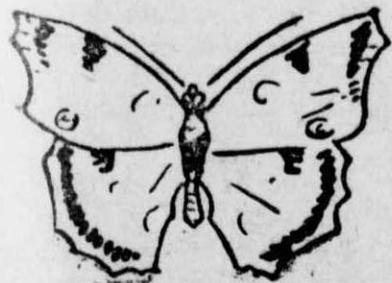
‘Ο ύποκόμης τὸν πλησίασε καὶ, χωρὶς νὰ ἐνδιαφερθῇ γιὰ τοὺς ἀλλούς, διέκοψε τὴν συζήτησι, λέγοντας στὸν Μπουρζὲ μὲ στόμφο:

— Τὸ ἔχω στὸ σπίτι μου!

— Τι; τὸν ρώτησε δ Μπουρζὲ σαστισμένος.

— Τὸ μπαστοῦνι τοῦ Μπαλζάκ!

‘Αμέσως οἱ δυὸς φύλοι ἔφυγαν, χωρὶς νὰ χαιρετήσουν κανένα, τράβηξαν γιὰ τὸ σπίτι τοῦ ύποκόμητος. ‘Εκεὶ πέρασαν ὅλη τὴν νύχτα τους σιωπηλοί, κυττάζοντας τὸ μπαστοῦνι τοῦ Μπαλζάκ, τὸ ύποιο δ Λοθανζούλ εἶχε ἀγοράσει ἀντὶ μεγάλου χρηματικοῦ ποσοῦ, ἀπὸ τὴν κόρη τοῦ γιατροῦ τοῦ μεγάλου συγγραφέως.

ΓΝΩΜΙΚΑ, ΣΚΕΨΕΙΣ, ΑΞΙΩΜΑΤΑ

ΓΙΑ ΤΗ ΓΥΝΑΙΚΑ ΚΑΙ ΤΟΝ ΕΡΩΤΑ

‘Η χῆρες συνήθως ἐπαινιυὖν ὑπερβολικὰ τὰ χαρίσματα τοῦ πρώτου συζύγου των, γιὰ νὰ τ’ ἀκούῃ ὁ δεύτερος, την... γνωστὸν καὶ συμμόρφωσίν του!

A. Βερμάρ

Τιποτένιο πρᾶγμα, μὰ τὴν ἀλήθεια, θὰ ἥταν ἡ τιμὴ τοῦ συζύγου, ὃν ἔξηρτατο ἀποκλειστικὰ ἀπὸ τὰ φουστάνια τῆς συζύγου του...

Γεωργία Σάνδη

‘Ο ἔραστής διαβάζει καθαρὰ στὰ μάτια τῆς ἀγαπημένης του, σὰν σὲ ἀνοιχτὸ βιβλίο, δὲν τὰ μυστικὰ τῆς καρδιᾶς της. ἢ ἀυτὸ, συνήθως, ἡ φρόνημες καὶ πονηρούταικε; ο, καπημένες μας ἔχουν τὴν πρόνοια καὶ τὴ σύνεσι νὰ χαμηλώνουν διαρκῶς τὰ μάτια τους, δῆθεν ἀπὸ συγκίνησι κι’ ἀπὸ παρθενικὴ ντροπή...

A. Βερμάρ

Τὰ πιὸ κακοφυλαγμένα μυστικὰ τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς είνε τὰ μυστικὰ τῆς ἀγάπης.

Μπαλζάκ

‘Η γυναῖκα πλάστηκε ἀποκλειστικά, γιὰ νὰ μένουν οἱ ἄνδρες ως ἄνδρες. ‘Ωστόσο ἔξι αἰτίας τῶν γυναικῶν, σπάνια οἱ ἄνδρες ύψωνονται σὲ ὑπερανθρώπους ἐνῶ συχνότατα καταντοῦν ύπανθρωποι...

Αγιος Μποναβέντο ύρω

‘Ο ἔραστής μπορεῖ νὰ εἴνε ἀπαιτητικός, ἀλλὰ ποτὲ δὲν πρέπει νὰ ξεχάνῃ καὶ τὸν σεβασμό, τὸν δποῦ δσφεῖλει στὴν ἀγαπημένη του. ‘Ἐπίσης μπορεῖτε νὰ ζέχεσθε πάντα τὶς παραχωρήσεις τῆς λατρευτῆς σας ως χάρες καὶ συγκαταθάσεις της, ἀλλ’ ωχι ως δικαιώματά σας...

Ρουσσώ

Μερικοὶ σύζυγοι αύταπατῶνται, ὅταν ἀποκαλοῦν τὴ σύζυγο τους «τρυφερὸν ήμισύ» τους: Καὶ τοῦτο, γιατὶ στὴν οἰκογενειακὴ «μονάδα» τους ἔχουν παρεισφρύσει τόσοι καὶ τόσοι ἄλλοι παρεισφράκτοι, ώστε τὰ δυὸ «ήμίσυ» νὰ καταντοῦν συχνὰ «έθοδοι» κι’ «ὅγδυα»!

Αλφόνσος Κάρρ

Τότε μόνον ἡ ἀλμύρα καὶ ἡ πίκρα τῶν δακρύων μας γλυκαίνει, ὅταν τὰ σκουπίζη τὸ χέρι τοῦ ἀγαπημένου μας...

Δεσποινίς ντὲ Λ’ Ετάν

Τὸ πνεῦμα ψάχνει, μὰ βρίσκει ἡ καρδιά...

Γεωργία Σάνδη

‘Οταν ἐγκαταλείπουμε ἀδικα τὴν ἀγαπημένη μας, τῆς θρέσκουμε πιλήθος ἀπὸ δῆθεν ἐλυττώματα, γιὰ νὰ παρηγοροῦμε τὴν τύψι τῆς συνειδήσεώς μας.

Γουσταύος Λὲ Ρούζ

‘Η ἀτομικὴ εὐτυχία μας ἔξαρτᾶται περισσότερο ἀπὸ τὰ αιθήματα τῆς ψυχῆς μας, παρὰ ἀπὸ τὰ πρανματικὰ γεγονότα τῆς ζωῆς μας.

Κυρία Ρολλάν

Συχνὰ ὁ γάμος γιὰ πολλὰ ἀνδρόγυνα καταντάει πιὰ νόμιμη τολοστοῖ.

Σπάνιες είνε, ἡ γαλήνιες ψυχές. ‘Η ἄλλες διψοῦν νὰ συγκλονίζωνται ἡ ἀπὸ θλίψι καυτερή, ἡ ἀπὸ ἔξαλλη χαρά...

Κυρία ντὲ Ρικκομπόνι

‘Η γυναῖκες κρύθουν καλὰ μονάχα σσα μυστικὰ ἀγνοοῦν.

Μοζέλλι

